

naprosite vse, ki še nimajo „Slov. Gospodarja“, da si ga odsej naročijo. Pri tem delu vam bodo gotovo šle na roko tudi naše vrle matere in gospodinjice.

Prosimo in priporočamo vam posebno sledeče:

1. Napišite na polo papirja natančen naslov vseh onih, ki jim je treba poslati na novo „Slov. Gospodarja“ ali „Stražo“. Poberite od vsakega polletno ali četrtletno naročnino.

2. Naslove in nabrano naročnino pošljite takoj na naslov: Upravišтво „Slov. Gospodarja“, Maribor, Cirilova tiskarna. Zadržuje, da napišete pošto nakaznico in naslove novin na ročnikov na zadnji strani odrezka.

3. Ako želite, vam pošljemo za vsako župnijo prepis naročnikov, da vidite, kdo je naročen na naše liste in kdo ne.

„Slov. Gospodar“ stane do novembra leta 1922 20 K, do 1. oktobra 1921 pa 10 K.

„Straža“ stane za pol leta 60 K, za četrt leta 30 K.

Kdor pridobi 10 novih naročnikov, dobi lepo darilo.

Vsem razširjevalcem krščanskega časopisa se za njih trud in delo že naprej najlepše zahvaljujemo.

Tajništvo Slovenske ljudske stranke v Mariboru, Cirilova tiskarna.

Politični ogled.

Kraljevina SHS. Na zadnjih sejah konstituantne so razpravljali o pravicah kralja. Komunisti so pred glasovanjem o tem členu zapustili zbornico. Razmotrivanj in glasovanja o kraljevih pravicah se tudi ni udeležil naš Jugoslovanski klub kot znak protesta, ker je zbornični predsednik izključil od treh sej člana našega kluba, ker je ta očital Pašiču, da si je kupil ustavo. Važna je bila i poveljkova seja konstituantne, na kateri se je sklepalo o ustavi parlamenta. Naš klub je zahteval dve zbornični politični in gospodarsko, kar so pa odklonili vladinovi. Določili so tudi, da bo v prihodnje volilo 40.000 volivcev enega poslanca. Ako pa bi bil oslanek 25.000, volilo se teh 25.000 1 poslanca. V konstituenti so bili tudi pri ravnanju omenjeni priliki stavljeni razni predlogi o ženski politični enakopravnosti in sploh ženski volilni pravici, za katero so se zavzemali naši in socialisti. Seve, žensko politično enakopravnost z žensko volilno pravico vred je pokopala in odklonila iz strahu vladna večina. G. Pašič ima večke nepravilne s svojimi ministri. Vsak čas se mu kateri skula in poča ostavko G. ministrski predsednik mora po tem kujavemu ministru kaj obljubiti, da se zopet vsede na svoj ministrski stolček.

V Avstriji dobijo konec tega tedna novo dunajsko vladno. Za zanjnj smo poročali, da hočejo in zahtevajo vse avstrijske pokrajine spojitve z Nemčijo, čemur se pa ustavlja entente. Avstrijska vlada se sicer navidez klanja zahtevam entente, a ni želim pa tudi kopni po majki Nemčiji. Največja preglavica za dunajsko vladno so Stajerci, ki hočejo ljub prstiku od strani Dunaja ter entente — glasovati za Nemčijo dne 3. maja, da si vedo, da bo v tem slučaju zgubila Avstrije Koroško in še znatni del — Stajerske.

V gornjeslezijskem spornem ozemlju se vedno ni mira. Nemci in Poljaki se še vedno ravšajo. Anglieži in Francozi pošiljajo v Slezijo četa, ki bi naj ukrotile razbojstvo Nemce in poljske vstaše.

Tedenske novice.

Naš regent Aleksander, ki se mudi sedaj v inozemstvu in je bival nekaj časa v Parizu, je odpotoval iz Pariza v London, odkoder se vrne zopet v Beograd v drugi polovici tega meseca.

Občinski odbori naj takoj, ko se sestanejo, sklenejo izjavo za avtonomijo. Odbornike, ki so naši pristaši, pa prosimo, da podpišejo izjavo, da so somišljeniki Slovenske ljudske stranke. Prosimo, da nam zaupniki pošljejo te izjave najpozneje do 20. junija 1921. Mi te izjave nujno potrebujemo, da pokažemo vladi in nasprotnikom, da je

Slovenija po ogromni večini v našem taboru in da ne mara ne samostojnežev in ne liberalcev, ki so nas oropali samouprave Slovenije ter nas vkovali v srbijski centralizem. Občinski odbori, pokažite se!

Volitve županov so 29 povsod, kjer ni bilo pritožb zoper občinske volitve, končane. Nam še manjka poročil iz 300 občin. Prosimo ponovno naše zaupnike, da nam iz vsake občine poročajo, kdo je izvoljen za župana, kdo za občinske svetovalec in katerim strankam pripadajo posamezniki. Poročajte nam tudi, v katerih občinah so bili vloženi prizivi. — Tajništvo SLS v Mariboru.

Novi župani. Nadalje so izvolje ni za župana naši somišljeniki v naslednjih občinah: Lancova vas pri Ptuj, Jakob Vaupotič, Trnovec-Sele Franc Skrbinek, Cogetinci Ljudevit Goljanec, Janžev vrh-Arlica Luka Držek, Bistrica pri Limbušu Jožef Bučar, Loka pri Zid. mestu Franc Koren, Marija Građec Martin Topolet, Svetina Miha Videc, Padeški vrh Alojzij Mernik, Bočna Martin Krajnc, Novaštitla Rudolf Tratnik, Kot Jurij Gužnik, Sv. Andraž pri Velenju Anton Brinovšek, Na Ranci pri Mariboru Rupert Grahornik, Sv. Andraž v Slov. gor. Jožef Zelenko, Polce pri Račgoni Franc Prajndl, Grešnjevec Franc Santl, Orehovi Jožef Hamler, Ivajševci Fr. Merčnik, Spitalič pri Konjicah Martin Ambrožič. — Ponovno prosimo zaupnike, da nam poročajo o izidu župauskih volitev. — Tajništvo SLS v Mariboru.

Za samoupravo Slovenije. Občinski odbori občin Sv. Lovrenc na Dravskem polju, Cirknica, Dogoš, Gruškovje v Halozah, Zerkovce (so-svet), Selnica ob Muri so sklenili naslednjo izjavo: „Občinski odbor občine ... je v svoji seji dne ... sklenil sledeče: Ponovno pozdravljamo ujedinenje Srbov, Hrvatov in Slovencev v eno suvereno državo, izražamo s tem svojo zahtevo po samoupravi ljudstva v tej državi. To pravi co mora garantirati prebivalstvu državna ustava, ki mora biti le plod sporazuma med vsemi tremi plemen. Upoštevajoč posebne kulturne, gospodarske in socialne prilike naše dežele zahtevamo nedeljivo in avtonomno upravljanje Slovenijo z zakonodajno in administrativno polnomočnim pokrajinskim zborom ter njemu odgovorno pokrajinsko vladno. ... dne ... 1921. Občinski pečat: — Podpiši.“

Za samoupravo Slovenije. Tajništvo Slovenske ljudske stranke dobiva dan za dnevom izjave občinskih odborov, v katerih zahtevajo, da se mora dati slovenskim pokrajinam v okvirju enotne države samouprava ali takozvana avtonomija. Do 8. junija zjutraj je tajništvo SLS prejelo take izjave iz naslednjih občin: 1. Sv. Andraž-Leskovec, 2. Vel. Okič, 3. Vel. Varnica, 4. Sv. Lovrenc na Dravskem polju, 5. Cirknica pri Mariboru, 6. Jarenina, 7. Kaniza pri Mariboru, 8. Vukovski dol pri Jarenini, 9. Pesnica pri Mariboru, 10. Polička vas pri Jarenini, 11. Dogoš pri Mariboru, 12. Gruškovje v Halozah, 13. Zerkovce pri Mariboru, 14. Selnica ob Muri, 15. Vel. Nedelja, 16. Šardinje, 17. Trgovčič, 18. Vičanci, 19. Runc, 20. Samušani, 21. Gornja Ložnica pri Slov. Bistrici, 22. Glava-Banovci, 23. Kristanci, 24. Lokavci pri Ljutomeru, 25. Ključarovi pri Ljutomeru, 26. Logarovi, 27. Boreci pri Ljutomeru, 28. Krizovci pri Ljutomeru, 29. Iljaševci, 30. Staronovavas na Murskem polju, 31. Bunčani, 32. Bučecovi na Murskem polju, 33. Vučja vas na Murskem polju, 34. Veržej pri Ljutomeru. — Nadalje izjave se naj pošiljajo na tajništvo Slov. ljudske stranke v Mariboru, Cirilova tiskarna. Vse izjave pošljemo vladi v Beograd z odločno zahtevo, da se mora ugoditi skupni želji in zahtevi slovenskega ljudstva, ki noče demokratsko-samostojnega centralizma, temveč nedeljivo in samoupravno Slovenijo z zakonodajno in upravno polnomočnim pokrajinskim zborom ter njemu odgovorno pokrajinsko vladno.

Razlika med našimi in samostojnimi poslanci. Doslej je v konstituenti nastopila že pretežna večina poslancev iz vrst našega Jugoslovanskega kluba in Samostojne. Nekaj teh govoro ali vsaj njihove izvečke so prinesli naši listi, „Kmetijski list“ pa govoro našega otrobo samostojnežev. Citateli našega časopisa so se lahko sami prepričali, da so naši poslanci go-

vorili v zbornici dostojno in stvarno o avtonomiji in za zboljšanje bednega kmetijskega stanu. Njihovi govori so bili vsi tako temeljiti, da so jih hvallili celo beograjski nam nasprotni listi. Samostojni poslanci pa so se v svojih govorih na ostudno prostaki način zavzemali za uzakonitev kancel. paragrafa in na živinsko divji način blatili in se zaganjali v našo duhovščino kot n. pr. bivši štajerčijanec in šnopsar Drogenik. Za res kmetisko korist se ni doslej v zbornici oglašil še niti eden od samostojnežev.

Samostojni poslanci so svoj čas bahavo izjavljali v „Kmet. listu“, da so pri vsaki seji konstituante in niso še izostali od nobene. Najbolj se je bahal z neumornim poslanskim delom debelušasti Urek. A ravno g. Ureka že dolgo ni v konstituanto, ampak je zaposlen pri zgradbi svoje nove hiše. V Beogradu se prikaže le tedaj, da si pusti izplačati na račun davkoplačevalcev nezasluzene dnevnice in mastno plačano mesto konstituantnega pred-predsednika, dasi do sedaj še niti enkrat ni vršil te službe. No, g. Ureka ni v Beograd, pa se bo držnil potem širokoustiti, kaj vse je izposloval kmetom. Urekovo poslančevanje bo pozidalo njemu samemu novo palačo na račun kmetov, a kakega haska pa od njegove beograjske borbe za staro našo pravdo ne bo. Tako je, g. Urek, in v novi hiši se bo udobno bivalo, kol se to spodobi za g. kmeta, ki zna vr-teti le svoj jezik na lažljivo plat, rok pa še doslej menda niti rabil ni — pri delu namreč!

Uniječena sodba o kupljeni ustavi. Dne 4. t. m. je govoril v ustavotvorni skupščini poslanec Anton Brandner, zastopnik narodno-socialistične stranke, ki je tudi proti centralizmu. Govoril je o pravicah, ki naj se dovolijo kralju. Ker ga je demokratski minister dr. Kukovec v teku govora z neumnimi medklici motil, ru jih je prav pošteno natrobil v ušesa. Ko je Brandner očital dr. Kukovcu, da mu je ravno on onemogočil glasovanje za ustavo, ker je bila spravičena pod takimi pogoji pod streho, da bodo tisti, ki glasujejo z vami (samostojni) prišli v nevarnost, da bodo ljudje s prsti za njimi kazali ter klicali: „Tudi ti si eden izmed tistih, ki so do bili milijone za to, da glasujejo za ustavo“. (Te besede so samostojne poslance tako dirnile, da so začeli besno ugovarjati). Zakaj barantate in kupčujete z ustavo! To je bil vzklil narodnega socialista Brandnerja, ki je naletel na hinavski ugovor slabostojnih in muslimanskih poslancev. Ta dogodek v konstituenti si bomo za pomnil do tistega časa, ko bomo lahko ugotovili, da so milijoni že v posesti slovenskih izdajic.

Davki so še premajhni. Tako je zaklical med govorom poslanca Rožkarja 41. seji ustavotvorne skupščine zaveznik slov. samostojnežev hrvatski demokrat minister Krizman. Slovensko ljudstvo, davkoplačevalec, zapomni si to! Vi samostojneži in liberalci, vknite si Krizmanov medklic za klobuk! Slovensko ljudstvo ječi pod ogromnim bremenom davkov, a liberalci še pravijo, da jih je premalo.

Kaj vse lahko opraviš v Tajništvu Slov. ljudske stranke v Mariboru? Tam ti dajo kot pristašu SLS — brezplačne nasvete glede davčnih zadev (prizive), glede zavarovanja zoper ogenj, radi vojaških oprostitvev, v carinskih zadevah, glede previsoko za računjenih železniških tovornih tarif, glede desetka in drugih pristojbin in v enakih gospodarskih pristojah. V tajništvu SLS dobi vsak naš somišljenik brezplačno potrebna navodila za organizacijo, nadalje se dajejo pojasnila glede volitev, pritožb itd. V tajniški pisarni sodelujejo sedaj strokovnjaki v davčnih, vojaških, tovarno-tarifnih, volilnih in drugih zadevah. — Pismenim vprašanjem je treba vedno priložiti natančne podatke in znamke za odgovor. Naslov: Tajništvo Slov. ljudske stranke, Maribor, Cirilova tiskarna, I. nadstropje, desno.

Nemci razbili državne mejnike. Kakor smo že poročali, je razmejitvena komisija dala na novi državni meji med Avstrijo in našo državo postaviti nove in lepo izklesane mejnike. Pred par dnevi pa so Nemci te mejnike na čeli črti od Spitja do Drave grada razbili. Iz tega je razvidno, da

je bilo njih delo organizirano. Čudno se nam zdi, da jih niso naše obmejne straže zasačile.

Dekliški tabor na Ljubčnem pri Poljčanah se vrši dne 26. junija za dekanije Slov. Bistrica, Konjice in Rogatec. Spored: ob 10. uri sv. opravilo s cerkvenim govorom za Marijine družbe. Takoj nato veliko deklisko zborovanje. Govori č. g. M. Krajnc. Z govori nastopijo tudi mladenke iz Makol, Studenice, Slov. Bistrica, Laporja, Ljč Prihove, Konjice, Kostričnice, Sv. Jerneja pri Ločah, Sladke gore, Poljčan. Vabimo pa tudi mladenke iz drugih župnij, da nastopijo z govori ali deklaracijami. Predsednice in odbornice D. Z. vabimo, da pridejo na Ljubčeno že ob pol 9. uri, kjer bo razgovor o organizaciji dekliskih zvez, posebno o dekanijskih dekliskih zvezah.

Dekliški tabor se vrši dne 12. t. m. pri podružni cerkvi Sv. Križa, župnije Sv. Vid na Planini in ne v Dobju, kjer ga je okrajno glavarstvo prepovedalo. Tudi gledališčna predstava v Dobju odpade istega dne.

Posavsko orlovsko okrožje priredi 26. junija 1921 v Cerkljah (pošta Krškavas, postaja Brežice) celodnevni orlovski tabor z javno telovadbo. Bratski odseki in društva naj pravočasno priglase število deležnikov telovadcev, netelovadcev) ter koliko kosil žele.

Veliko romanje k Mariji Pomagaj na Brezje. Krščansko socialna zveza v Mariboru priredi na splošno željo dne 11. in 12. julija t. l. veliko romanje k Mariji Pomagaj. Iz Maribora bo odhajal posebni vlak, ki bo pobiral romarje do Trbovelj. Južna železnica je za svojo progo znižala vozno ceno na polovico in sicer iz vsake postaje. Upati je, da to dovolila polovično vožnjo od Ljubljane do Otočja tudi državna železnica. Celi vozniki listek od Maribora do Ljubljane tje in nazaj stane 152 K. Iz Ljubljane do Otočja pa 48. Če bo dovolila tudi državna železnica polovično ceno, bo stala vožnja iz Maribora tje in nazaj 100 kron. Ako se to ne bi zgodilo, bo prišla vožnja iz Maribora tje in nazaj na 124 K. Na postajah, ki so Ljubljani bližje, bodo vozniki listki razmeroma ceneji. Vlak bo imel zvezo s stranski mi programi na postajah Pragersko, Grobelno, Celje in Zidani most, deloma tudi Poljčane. Polovično karto bodo dobili le tisti, ki se izkaže na blagajni s posebno legitimacijo, katero mi izda da Krščansko-socialna zveza v Mariboru proti plačilu 20 K. P. n. gg. dušni pastirji se naprošajo, da zberajo udeležence in poberejo od vsakega udeleženca 20 K za legitimacijo ter vpošljejo vse zneske za legitimacijo po odbitku poštinih stroškov skupno najpozneje do 23. junija t. l. na naslov: „Romarski odbor v Mariboru, Koroška cesta št. 5 (Cirilova tiskarna)“. Legitimacije se jim pošljejo skupno priporočenim potom, da ne bodo poštini stroški previsoki. Kdor naroči legitimacijo posamezno, mora za poštino priporočenega pisma priložiti 6 kron. Ker je poština sedaj draga, je bolje, da se naroči legitimacije skupno. Neži red in spored romanja bomo pravčasno priobčili. Na naročila legitimacij po 23. juniju se odbor ne mora ozirati, ker mora železnico pravčasno obvestiti o številu udeležencev.

Dvestoletnica božje poti Sv. Janeza Nepomučana na Radelju pri Marenbergu se je prav lepo obhajala. Pred 200 leti meseca maja leta 1721 se je začela nekdanj tako slavna božja pot pri Sv. Janezu Nepomučanu na prijaznem hribčku ob pobočju gore Radelj, župnije Marenberg. Vrli mladeniči in mladenke so krasno ovenčali cerkev ter postavili pred velikimi vrati slavolok z napisom: »Gospod, pravo nam modrost, mir in srečo daj! Srcu našem pa krepost izprosi sveti Janez naj! Mogočno streljanje je poveljevalo slavnost. Bilo je več sv. maš in slovesno sveto opravilo, popoldne ob drugi uri pete litanije Marijine. V cerkvenih govorih pri prvem sv. opravilu in ob 10. uri se je ljudstvu primerno pojasnil pomen tega dneva, poslušalci, Slovenci ter Nemci, so bili očitno ginjeni, kar je znamenje, da je božja pot vkljub vsem udarcem še vedno zanimiva ostala. Natančen opis in zgodovino božje poti ter krasne, velike romarske cerkve kakor tudi delovanje Mladeniske Zveze in Dekliške Zveze v Marenbergu v teku zadnjih 10